

Na osnovu člana 128. stav 6. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09), direktor Federalne uprave civilne zaštite donosi

PROGRAM

OBUKE ZAPOSLENIKA U PRAVNIM LICIMA, DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA U OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

I - OSNOVNE ODREDBE

- (1) Ovim programom propisuje se sadržaj obuke u oblasti zaštite od požara, nosioci i izvođači obuke, način izvođenja obuke i testiranje zaposlenika, državnih službenika i namještenika (u daljem tekstu: zaposlenika), koji se nalaze u radnom odnosu u pravnom licu, državnom organu i drugoj instituciji.
- (2) Zaposlenici iz tačke (1) ovog programa, prolaze obuku za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara u građevinama i prostorima u vlasništvu ili koje koristi pravno lice, državni organ ili institucija, za gašenje početnog požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom u tim građevinama i prostorima, upotrebom opreme, uređaja i drugih sredstava za gašenje početnog požara, u svrhu osposobljavanja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.
- (3) Obuka zaposlenika provodi se najmanje jednom u dvije godine, prema ovom programu.
- (4) Obavezi obuke, u smislu ovog programa ne podliježu:
 - lica koja se profesionalno bave poslovima zaštite od požara,
 - lica osposobljena za dobrovoljne vatrogasce,
 - zaposlenici stariji od 60 godina (muškarci), odnosno 55 godina (žene)
 - lica mlađa od 15 godina života.

II - SADRŽAJ I NOSIOCI OBUKE

A) Sadržaj plana obuke

- (5) Nosilac izvođenja obuke iz tač. (9) i (11) ovog programa, dužan je sačiniti plan obuke zaposlenika u oblasti zaštite od požara (u daljem tekstu: plan obuke), u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji.
- (6) Osposobljavanje je potrebno prilagoditi dobi polaznika, prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i specifičnostima sredine u kojoj žive ili rade.
- (7) Plan obuke, sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela i traje najmanje četiri školska sata, od čega dva sata teoretske i dva sata praktične obuke.
- (8) Obuka se provodi u grupama od maksimalno 30 zaposlenika.
- (9) Teoretski dio obuke, obuhvata slijedeće tematske cjeline:
 - a) Prava i obaveze zaposlenika iz oblasti zaštite od požara u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima:
 - zakonske odredbe,
 - opći akt (pravilnik zaštite od požara),
 - plan zaštite od požara.
 - b) Osnovni pojmovi o gorenju i gašenju požara:
 - definicija gorenja, požara i eksplozija,
 - uslovi za nastanak požara,
 - mehanizam gorenja zapaljivih materija,
 - vrste gorenja (potpuno i nepotpuno gorenje),
 - produkti gorenja,
 - posebne opasnosti od požara,

- osnove gašenja požara.
 - c) Podjela zapaljivih materija u klase požara (A,B,C,D,E),
 - d) Sredstva za gašenje požara:
 - izbor sredstava za gašenje požara prema klasi požara (voda, pjena, prah, CO₂),
 - priručna i druga sredstva za gašenje).
 - e) Požarne opasnosti u građevinama i mjere zaštite od požara:
 - uzroci nastanka požara,
 - uslovi za širenje požara,
 - mjere zaštite od požara,
 - f) Uređaji i oprema za gašenje požara u građevinama:
 - prenosni i prevozni aparati za gašenje početnog požara;
 - hidranti i oprema za gašenje vodom,
 - sistemi aktivne zaštite od požara.
 - g) Postupci nakon dojave požara:
 - radnje koje se poduzimaju nakon uočavanja početnog požara ili dojave požara,
 - radnje koje se poduzimaju u slučaju požara većeg od početnog,
 - evakuacija ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.
- (10) Izvođač obuke dužan je u okviru tematskih cjelina iz tačke (9) ovog programa, detaljnije obraditi raspoloživu opremu, uređaje i sredstva za gašenje požara u objektima i prostorima u kojima lica koja se osposobljavaju žive i rade, kao i konkretne požarne opasnosti i mjere zaštite od požara u toj sredini.
- (11) U okviru teoretskog dijela, planom obuke može se predvidjeti i prikazivanje obrazovnog filma iz oblasti zaštite od požara.
- (12) Praktični dio obuke, sadrži:
- a) Pokaznu vježbu, koja obuhvata način aktiviranja prenosnih aparata za gašenje početnog požara i hidranata, te gašenje požara "klase B" u vanjskom prostoru, upotrebom sredstava i opreme iz tačke (9) podtač. c) i e) ovog programa, koja se izvodi od strane stručnih lica iz tač. (20) i (21) ovog programa.
 - b) Praktičnu vježbu aktiviranja prenosnih aparata za gašenje početnog požara i hidranata od strane zaposlenika, pod nadzorom nosilaca izvođenja obuke.
- (B) Nosioci obuke**
- (13) Nosilac izvođenja obuke je pravno lice, državni organ i druga institucija.
- (14) Obuku mogu samostalno da organizuju i provode pravna lica i državni organi, u skladu sa članom 128. stav 4. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 64/09 - u daljem tekstu: Zakon)
- (15) Ukoliko pravna lica, državni organi i druge institucije nemaju određeno zaposleno lice zaduženo za provođenje mjera zaštite od požara, u tom slučaju, provođenje obuke mogu povjeriti:
- pravnom licu koje je registrovano za djelatnost zaštite od požara i koje ima ovlaštenje nadležnog organa da ispunjava uslove za izvođenje obuke,
 - dobrovoljnom vatrogasnom društvu ukoliko se statutom dobrovoljnog vatrogasnog društva utvrde poslovi osposobljavanja iz člana 81. stav 2. Zakona i ako ima ovlaštenje da ispunjava uslove za izvođenje obuke propisane članom 128. stav 4. Zakona.
- (16) Nosilac izvođenja obuke i izvođač obuke, dužni su osigurati:
- odgovarajuću prostoriju u kojoj će se izvoditi teoretski dio obuke (učionica ili drugi pogodan prostor u kojem svaki učesnik ima stolicu i sto za pisanje), odnosno vanjski prostor za izvođenje praktičnog dijela obuke,
 - prenosne aparate za gašenje početnog požara (tipa "S" i tipa "CO₂"),
 - hidrantsku opremu (crijevo, mlaznica i dr.),
 - cilindričnu metalnu posudu promjera 1 m i minimalne visine 15 cm,
 - ostala materijalno-tehnička sredstva potrebna za izvođenje obuke (tačno gorivo, uređaj za projekciju obrazovnog filma iz oblasti zaštite od požara i drugo).
- (17) Nosilac izvođenja obuke, obavezan je voditi evidenciju o zaposlenicima koji su prošli obuku u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji.
- (18) Troškove organiziranja i provođenja obuke vrši pravno lice, državni organ i druga institucija u kojima je zaposlenik u radnom odnosu.
- (19) Evidencija iz tačke (18) sadrži slijedeće podatke:
- ime, očevo ime i prezime zaposlenika,
 - dan, mjesec, godina i mjesto rođenja,
 - JMBG,
 - naziv pravnog lica koje upućuje polaznika na osposobljavanje,
 - broj uvjerenja i datum osposobljavanja.
- III - IZVOĐENJE OBUKE**
- (20) Izvođenje obuke prema planu obuke, realizuje se angažovanjem najmanje dva stručna lica, od kojih jedno provodi teoretski, a drugo praktični dio obuke.
- (21) Stručno lice, koje provodi teoretski dio obuke i nadzor nad izvođenjem praktičnog dijela obuke, mora imati završen VII stepen stručne spreme iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti ili odgovarajućih prirodnih i tehničkih struka i najmanje tri godine radnog iskustva u obavljanju djelatnosti zaštite od požara.
- (22) Stručno lice koje provodi praktični dio obuke, mora imati najmanje srednju stručnu spremu tehničkog smjera i položen ispit za protivpožarnu zaštitu ili ispit za lica koja neposredno obavljaju poslove ispitivanja, servisiranja i održavanja aparata.
- (23) Pravno lice, državni organ i druga institucija za provođenje praktičnog dijela obuke, može angažovati i drugo stručno lice koje ispunjava uslove iz tačke (22) ovog programa.
- (24) Za provođenje obuke, prema ovom programu, odgovoran je rukovodilac pravnog lica, državnog organa i druge institucije.
- IV - TESTIRANJE ZAPOSLENIKA U OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA**
- (25) Nakon provedene obuke prema planu obuke, organizira se pismeno testiranje.
- (26) Test provjere znanja zaposlenika u oblasti zaštite od požara, sadrži najmanje 25 pitanja koja pripremaju izvođači obuke, u skladu sa ovim programom.
- (27) Pitanja se postavljaju na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (28) Za svako pitanje u testu ponuđena su dva do četiri opsijska odgovora.
- (29) Prilikom rješavanja testa, zaposlenik odgovara na svako pojedinačno pitanje, označavanjem samo jednog od ponuđenih opsijskih odgovora.
- (30) Vrijeme za rješavanje testa, iznosi najduže 45 minuta.
- (31) Zaposlenik je položio test i ocjenjuje se ocjenom "zadovoljava", ako tačno odgovori na najmanje dvije trećine postavljenih pitanja.
- (32) Zaposlenik koji nije tačno odgovorio na najmanje dvije trećine postavljenih pitanja, ocjenjuje se ocjenom "ne zadovoljava" i dužan je pristupiti usmenoj provjeri znanja.
- (33) Za zaposlenike koji ne pohađaju obuku i ne zadovolje na usmenoj provjeri znanja, pravno lice, državni organ ili druga institucija dužna je u roku od tri mjeseca organizirati ponovnu, odnosno dopunsku obuku i provjeru znanja. Ako zaposlenik i u ponovnoj obuci i testiranju ne položi test, u

roku od 30 dana, osiguraće mu se ponovno izvođenje obuke i provjera znanja, ali na teret zaposlenika.

- (34) Izvođač obuke, dužan je sačiniti zapisnik o provedenoj obuci zaposlenika u pravnom licu, državnom organu ili drugoj instituciji i dostaviti ga nosiocu obuke.
- (35) Zapisnik sadrži:
- mjesto i vrijeme izvođenja obuke,
 - podatke o izvođačima obuke (ime i prezime, stručna sprema i zvanje),
 - tematske cjeline obrađene kroz obuku,
 - broj prisutnih zaposlenika na obuci,
 - rezultati testiranja,
 - zaključak o uspješnosti provedene obuke,
 - potpisi izvođača obuke.
- (36) U prilogu zapisnika obavezno se prilaže spisak zaposlenika koji su ocijenjeni ocjenom "zadovoljava", zaposlenika koji su ocijenjeni ocjenom "ne zadovoljava", odnosno zaposlenika koji nisu pristupili usmenoj provjeri znanja.
- (37) Ukoliko zaposlenik odbije prisustvo na obuci i testiranju, čini povredu službene dužnosti i podliježe disciplinskoj odgovornosti za povredu službene dužnosti.

V - ZAVRŠNE ODREDBE

- (38) Nosioци izvođenja obuke, dužni su u roku od tri mjeseca od dana donošenja ovog programa, uskladiti svoje planove obuke sa odredbama ovog programa.
- (39) Nadzor nad provođenjem ovog programa vrši Federalna uprava civilne zaštite.
- (40) Ovaj program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-02/5-590/2010
1. septembra 2010. godine
Sarajevo

Direktor
Alija Tihić, s. r.